

R | O | K | | D | U | B | U

LESU ZDAR

MĚSÍČNÍK PRACOVNÍKŮ LESŮ ČESKÉ REPUBLIKY A PŘÍZNIVCŮ LESA • ZÁŘÍ 2001

**Myslivost,
vztah člověka,
zvěře a lesa**

**Lesní
plantážníci**

**Pozvání
k výsadbě
Stromů milénia**

**Jak zajistit
rentabilitu
hospodaření na
chudých půdách**

**Porostní
způsob
hospodaření...**

LESU ZDAR

OBSAH 09/2001

- 3** Myslivost - vyvážený vztah člověka, zvěře a lesa
- 5** Lesní plantážníci
- 6** Pozvání k výsadbě Stromů milénia
- 7** Jak zajistit rentabilitu hospodaření na chudých půdách
- 10** Podrobný způsob hospodaření na živných stanovištích s využitím přípravy půdy
- 11** Odkaz opočenského lesního hospodářství
- 12** Projekt Les ve škole - škola v lese ve školním roce 2000 - 2001
- 13** Genetická ochrana dílčí populace smrku ztepilého
- 14** Kvalifikace lesní výroby ve Francii
Poděkování
- 15** LČR mají ve Stromovce svůj strom
Blížící se rok 2002 prohlášen OSN „Mezinárodním rokem pohoří“
Nové knihy

Fotografie na obálce:

- 1. strana: Tetřev hlušec v toku, ilustrační foto: Přemysl Pavlík
- 2. strana: Skupina zachovaných jedlí na LS Stříbro, která se začíná v důsledku redukce stavů jelena siky přirozeně zmlazovat

Poslední strana: Plodenství dubu

LESU ZDAR

TIRÁŽ

LESU ZDAR

Měsíčník pracovníků Lesů České republiky, s.p.

Adresa redakce:

LČR, s.p., Přemyslova 1106
501 68 Hradec Králové 8
tel.: 049/5860276, 5260325-30
fax: 049/5262391
e-mail: rezac@lesy.cz

Vydává:

LČR, s.p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8

Redakční rada:

Předseda: Ing. Václav Lidický,
Členové: Ota Buršík, Ing. Lubomír Dědek,
Dr. Ing. Vladimír Dolejský, Ing. Jan Duha,
Ing. Josef Hruška, Ing. Jaromír Latner, CSc.,
Aleš Mrkvica, Ing. Pavel Starý,

Odpovědný redaktor: Ing. Jan Řezáč

Grafická úprava: CREATIVE DIRECTION

(Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele).

Tiskne:

Bartošova tiskárna, s. r. o., Hradec Králové,
Kalendova 688. Přetisk povolen.
(Uzávěrka příštího čísla 15. 9. 2001).
Rg1-1994

Myslivost

vyvážený vztah člověka, zvěře a lesa

Ilustrační foto: archiv redakce

Psát o myslivosti v pololetí kalendářního roku je úkol vskutku nelehký. Lovecká sezóna prakticky všech druhů spárkaté zvěře se teprve rozbíhá, škody působené touto zvěří (a které s výkonem práva myslivosti velmi úzce souvisí) ještě nejsou za sledované období vyhodnoceny, na prognózy, jak to letos dopadne se slavitelností bažantů v našich bažantnicích, je také dost času a tak by se zdálo, že pokud se týká myslivosti, není o čem psát. I když to není stěžejní náplní mého příspěvku, tak velmi živým námětem je neutuchající diskuse při tvorbě nového zákona o myslivosti. Proto se o situaci, v níž se nachází tvorba nového zákona, alespoň zmíním a uvedu její genezi tak, jak probíhala v prvním pololetí 2001.

Příprava nového zákona o myslivosti

V prvním čtvrtletí byla publikována navrhovaná znění zákona podle představ dvou skupin poslanců (sněmovní tisky č. 788 a 836). Na počátku druhého čtvrtletí letošního roku byl zveřejněn také věcný záměr zákona o myslivosti tak, jak ho předkládá Ministerstvo zemědělství ČR. Dubnová schůze Poslanecké sněmovny propustila návrhy zákona obou poslaneckých skupin do druhého čtení s tím, že je nutné jejich projednání v Zemědělském výboru Poslanecké sněmovny. V současné době probíhají intenzivní jednání zástupců obou poslaneckých skupin se vzájemnou snahou o spojení předložených verzí v jeden funkční a životaschopný celek. Výsledek, resp. jeho první podoba, byl již prezentován jako příloha v srpnovém čísle Světa myslivosti. Do jaké míry se tato snaha nakonec podaří, budeme moci hodnotit v září, až se tato verze bude v Poslanecké sněmovně opět projednávat. Za tohoto stavu bude jistě zajímavé posoudit, v jaké konečné podobě se objeví

vládní verze zákona zpracovávaná na MZe ČR. V současné situaci se ale domnívám, že tou nejrealističtější cestou ke změně myslivecké legislativy by právě měl být vyvážený vládní návrh zákona. Otázkou však je, zda v této, pro myslivost značně vypjaté situaci, je taktické pracovat v souladu s legislativním programem vlády, tak jak to deklaruje MZe ČR, či spíše tuto činnost neurychlit. Již teď je ale zřejmé, že oba poslanecké návrhy jsou nepochybně „o několik délek“ vpředu.

Náš státní podnik nestrání a ani nemůže stranit žádné z předložených poslaneckých verzí, i když připomínek k oběma by se našlo zjevně dost. Tyto je však nutno směřovat právě k přípravnému vládnímu návrhu. V případě této verze jsem přesvědčen, že bude chápat postavení zvěře v přírodě z pohledu celého ekosystému, tzn. že počty zvěře budou takové, aby byly pro ekosystém únosné, že tento návrh bude v souladu se všemi platnými právními normami, a to i s normami EU, a bude respektovat změny, ke kterým v naší republice po roce 1989 došlo a nebude to produkt, který bude nutno zakrátko novelizovat. Ať je tvrdý, ale ať je založen na soudobých odborných poznatcích a chápe myslivost jako činnost, která k lesu a přírodě neoddělitelně patří, ať chápe myslivost jako činnost, která respektuje a slouží k zachování našeho národního přírodního dědictví jako celku.

I když by se zdálo, že napsané řádky, popisující ve zkratce situaci při současném dění kolem nového mysliveckého zákona, nic neřeší a mnozí si jistě nakonec řeknou, že o tom, jak tento zákon bude vypadat, budou stejně rozhodovat jiní, nemyslím si, že je to tak úplně pravda. Pro podporu poslaneckého návrhu první skupiny poslanců (sněmovní tisk č. 788) využili myslivci rozsáhlé petiční kampaně. Osobně si nemyslím, že vyjadřovat se k zákonu formou petice je zrovna to nejšťastnější řešení. Pravdou

ale také je, že veřejnost by názor lesníků znát měla, ať je to formou osvěty v místě jejich bydliště nebo krátkým článkem v regionálním tisku.

Stavy zvěře

Ono totiž to, jak bude nový zákon řešit například množství a druhy zvěře, především spárkaté, které se budou pohybovat v honitbě, má pro vlastníka honitby, pokud tato je pronajata, klíčový význam. Rozumný vlastník, který je současně i uživatelem honitby, by v tomto směru se škodami působenými zvěří neměl mít problém, resp. pokud ho má, může ho operativně řešit. Horší situace však nastává v případech, kdy nájemce honitby rozumný nemusí být a s vlastníkem mnoho nekomunikuje. Pak jsou možnosti vlastníka honitby o dosažení vyváženého stavu mezi lesem a zvěří velmi omezeny a většinou ustrnou v nekonečné korespondenci. Ta však problém stejně nevyřeší. Proto nový zákon musí dát možnost vlastníkům honiteb, aby se mohli k navrhovaným plánům vyjádřit ještě před jejich schválením nebo ve správním řízení. Znamená to tedy, že souhlas vlastníka s předkládaným plánem bude podmínkou pro státní správu, aby předložený plán mohl být jejím rozhodnutím schválen.

Především v pronajatých honitbách ale ani schválení předloženého plánu neznamená, že počet kusů zvěře určených plánem k lovu bude skutečně uloven. A to ani nechci na tomto místě polemizovat o morálních vlastnostech mnohých zpracovatelů výkazu Mysl (MZe) - 1-01, zejména pak o hodnověrnosti jimi uvedených údajů ve sloupci „úhyn zvěře“. Nepochopitelný je pro mne přístup státní správy při vyhodnocování plnění plánu lovu. Ač je splnění plánu lovu pro uživatele honitby ze zákona závazné, přesto plány lovu u všech druhů spárkaté zvěře nejsou v celostátním měřítku stabilně plněny.

Ilustrační foto: archiv redakce

Nechci zde ani uvádět tabulku čísel myslivecké statistiky, ale zamyšlení nad nimi by pro kompetentní orgány bylo nanejvýš nutné. Plány lovu nejsou totiž plněny ani při započítání všech kusů, které jsou vykazovány jako úhyn. Absurdnost situace v počtech spárkaté zvěře je umocněna stavem, kdy jsou stabilně vykazovány každoročně u všech druhů spárkaté zvěře vyšší sčítané stavy zvěře, než jsou NJKS. Např. v roce 1999 činily sčítané stavy oproti NJKS u jelení zvěře 229 %, u daňčí zvěře 148 %, u mufloní zvěře 171 %. Pouze u srnčí zvěře byl vykazován, v porovnání sčítaných stavů a NJKS, vyvážený stav. Situaci skutečně nelze nazvat jinak než absurdní, protože se každoročně opakuje a přístup většiny státních úředníků je v duchu přístupu mnoha uživatelů honiteb, tzn. nic neřešící. Je to skutečně nepochopitelné, protože orgány státní správy jsou stejně tak spoludopovědné za dodržování stanovených NJKS zvěře jako uživatel honitby a zrovna tak spoludopovědné za stav lesa jako jeho vlastník. Alespoň to z jejich náplně práce vyplývá.

Škody zvěří

Pokud se přístup v posuzování a vyhodnocování mysliveckého výkaznictví na všech stupních řízení u pracovníků státní správy nezmění a na straně zpracovatelů těchto výkazů nebude přístup daleko zodpovědnější a troufám si říci i odborností podložený, východisko ze současné nelichotivé situace vztahu les - zvěř nevidím. To, že se v honitbách vyskytují daleko vyšší stavy než stavy normované sice nesvědčí o profesní fundovanosti myslivců, ale daleko horší je, že tyto počty kusů spárkaté zvěře působí nepoměrně vyšší škody na lese, než jsou škody, které by pro vlastníka mohly být únosné. Je to s podivem, ale v současné době se prakticky nelze dostat k oficiální celorepublikové výši částky zvěří způsobených škod. K dispozici jsou samozřejmě údaje za náš státní podnik, tu a tam za některé obecní a částečně i vojenské lesy, ale

údaje od drtivé skupiny drobnějších vlastníků jsou neznámé. To ale jistě neznamená, že by tam škody nevznikaly.

S vyskytujícími se počty zvěře v honitbách to opravdu není stále ještě v pořádku. Dokumentuje to i jejich narůstající trend, který vyplývá z podkladů, které jsou k dispozici ze všech honiteb, v nichž jsou zahrnuty pozemky ve vlastnictví státu, k nimž mají LČR, s. p., právo hospodařit. U revírníků LČR je nesporné zvýšené uvědomění si odpovědnosti za spravovaný les a z toho vyplývající důslednost při vyčíslování škod. Nechci spekulovat s tím, do jaké míry se na finančním nárůstu vyčíslených škod podílí i měnící se metodika výpočtu. Určitý vliv v tomto směru nepochybně je. Precizování vyhlášky

MZe č. 55/1999 Sb. je ale naprosto legitimní a i bez tohoto vlivu je nesporné, že trend škod způsobených zvěří má stoupající tendenci. Je samozřejmé, že na základě posouzení vzniklé škody a na základě finančního vyjádření této škody, by na uplatňované částce neměl poškozený vlastník lesa profitovat, ale zároveň by vypočtenou výší škody neměl nic trahit. V neposlední řadě musí mít uplatňovaná částka i výchovné poslání, protože i když bude systém výpočtu naprosto dokonalý, na mnoha stanovištích, při zničení porostu, dochází ke škodám, které i sebelepší výpočet nemůže plně postihnout. Je bohužel zřejmé, že zcela zabránit škodám asi nebude možné, avšak směřovat všechno naše snažení k tomu, aby tyto škody byly zmírněny na co možná nejnižší míru, je nutné. Troufnu si tvrdit, že pokud vznikají na porostech škody ohryzem, příp. loupáním je to trestuhodné.

Závěr

Ze všech těchto úvah a konstatování nakonec vyplývá jeden jediný závěr: dostat do souladu početní stavy zvěře se stavem prostředí, ve kterém tato zvěř žije. Nikdo z lesníků nikdy neřekl, že cílem snažení nás lesníků je pěstovat les bez zvěře. Současná realita všechny, resp. všechny ty, kteří chodí lesem s otevřenými očima, ale přesvědčuje o stavu, jenž bohužel zdaleka nelze nazvat vyváženým. Zamyšlení se nad touto situací by mělo být námětem pro všechny myslivce (jsem přesvědčen, že myslivce a myslití nemá společný jen slovní základ), jak tento stav uvést do skutečné vyváženosti, a to nejen lacinými proklamacemi a nejen ve sféře dobré legislativy, ale i v praxi. Pokud se to podaří byla by to i ta správná tečka mého příspěvku.

Ing. Josef Vlášek, ředitelství LČR, Hradec Králové

Oznámení

EUROFOREST 2001

Vážení přátelé,

Ve dnech 19. - 21. září se již tradičně koná v Prachaticích největší výstava s vůní lesa v ČR EUROFOREST 2001. Letos se uskuteční již její 9. ročník za účasti více než 100 vystavovatelů. Při příležitosti konání této mezinárodní lesnické výstavy Vás zveme ve dnech 19. - 21. 9. 2001 k návštěvě stánku č. 6 volné plochy, kde bude probíhat doprovodný odborný program výstavy:

Středa 19. 9., 10.00 - 13.00 h - Praktické dopady návrhu novelizace zákona o myslivosti pro lesníky a myslivce - panelová diskuse se zástupci ČMMJ, MZe ČR, podniku LČR s.p., MŽP, poslanci Poslanecké sněmovny ČR a řadou dalších

Čtvrtek 20. 9., 10.00 - 13.00 h - Systém dotací na podporu hospodaření v lesích v ČR - seminář se zástupci MZe ČR, LČR, s.p., MŽP a zástupci významných majitelů a obhospodařovatelů lesů

Čtvrtek, 20. 9., 13.00 - 14.00 h - Certifikace lesů v ČR (PEFC - Pan European Forest Certification), 1. PEFC - Certifikace lesů v mezinárodním kontextu, 2. Český systém certifikace lesů, PEFC Česká republika, 3. Regionální certifikace lesů - role jednotlivých vlastníků lesů, 4. Dřevozpracující průmysl a certifikace lesů

Pátek, 21. 9., 9.30 - 10.45 h - Nové poznatky a hodnocení technologií a přípravků na ochranu lesa - L.E.S. CR, seminář

Pátek, 21. 9., 11.00 - 12.30 h - Logistika a návaznost jednotlivých technologických operací v lesním hospodářství - seminář se zástupci odborných firem a institucí

Na Vaši účast se těší pořadatel výstavy Euroforest Planter, spol. s r.o.

Lesní plantážníci

Přesně takový výraz použil pro lesníky pan Petr Prosch ve svém článku „myslivecká diskuze“ v časopise Myslivost 8/2001. Ale nejprve přesná citace z tohoto článku: „Nedělejme si iluze, že se samo v přírodě něco změní. Možná kalamity v lese přinutí lesní plantážníky odstoupit od smrkových monokultur“. Jsem lesník, ale i myslivec z povolání a takové hodnocení práce lesníků se mne hluboce dotklo a z ohlasu kolegů lesníků vím, jaký negativní ohlas u nich tato věta vzbudila.

Ilustrační foto: archiv redakce

Generální ředitel LČR Ing. Jiří Oliva pronesl svůj projev na posledním mysliveckém sjezdu v Praze a jeho první slova byla o tom, že kdyby lesníci šli cestou smrkových monokultur, nebudou do EU přijati. Jeho celý projev otiskl i časopis Myslivost, takže jeho slova si mohla přečíst celá myslivecká veřejnost.

Lesní zákon č. 289/95 Sb., stanovil dva závazné ukazatele pro všechny majitele lesa a to – maximální celkovou výši těžeb a minimální podíl melioračních a zpevňujících dřevin při obnově porostu. K výsadbě smrkových monokultur nemůže tedy docházet, nemá-li majitel či správce lesa porušovat lesní zákon.

Vedení LČR nastoupilo cestu přírodě blízkého hospodaření, kdy se v maximální možné míře využívá přirozeného zmlazení, do lesů se za velkých nákladů vrací jedle bělokorá, jilm horský a další vzácné dřeviny. Tato cesta ke zlepšení současného stavu lesa je i cestou ke zlepšování úživnosti stávajících honiteb. Že by toto autorovi příspěvku, který volá po výuce ekologie, jejíž nedílnou součástí je i pěstování lesa, zůstalo utajeno, je skutečně k nevíře.

Vzpomenu-li si na článek v Myslivosti jednatele Vladimíra Broukala, který navrhuje zrušení režijních honiteb a následně se domáhá jejich pronájmu, přidám-li článek o lesních plantážnících, vede mě to k myšlence, že se jedná o cílený krok vrazit klín mezi lesníky a myslivce z povolání, zemědělce a ostatní myslivce. Hodnocení zemědělců je totiž zrovna tak negativní, jako hodnocení lesníků. Upozorňuji a varuji, že toto je cesta do pekel, na kterou doplatí v první řadě zvěř a následně ti ostatní.

Vzpomíná-li autor, že srnec byl v obecních lesích vzácnou zvěří, neboť byl okamžitě střelen brokem na hranicích honitby, pak by měl ještě dodat, že zvěř vytahovala z „panského“, kde ji choval lesní personál a odsířelována byla na hranicích honitby brokem tehdejšími nimrody z řad sedláků a majetnější vrstvou obecního zastupitelstva. Že se mnoho

nezměnilo, dokládá autor na svém tvrzení, cituji: „že jen totální ignorat může spoléhat na to, že jeho vystřílený revír bude dotován od souseda“. Ptám se, oni snad sousedé nejsou myslivci?

Lesní personál dal řadu podnětů a stál při vyhlášení dnešních rezervací – dnes si někteří ochránci přírody tyto zásluhy přisvojují. A byl to právě lesní personál, který stál při zavádění chovů lovné zvěře a i on má podíl na proslavení české myslivosti – dnes si vše přivlastňují pouze myslivci.

V době totalitního režimu jsem nedokázal pochopit, že jako lesník a myslivec z povolání musím být členem mysliveckého sdružení bez honitby – jinak by mě tehdejší mocipáni na Okresní myslivecké jednotě nepovolili pouhou výměnu kulové hlavně. Přirovnával jsem to k příkladu, kdy pilot aerolinií nesmí létat jako pilot z povolání, není-li členem Aeroklubu. Že by se nám tato doba vracela právě v myslivosti? Nikdy jsem nebyl členem mysliveckého sdružení, neboť vyznávám názor, že člověk nemá sedat na dvou židlích. Je samozřejmé, že žádné medailové trofeje na mé zdi také nejsou pověšeny. Ale to nese povolání – pěstování a ochrana lesa, výkon práva myslivosti a ochrana přírody je lesníkovou povinností a samozřejmostí a je jen dobře, je-li zároveň i jeho koníčkem. Protože se o toto potěšení chci podělit i s ostatními, jsem místopředsedou Okresního mysliveckého spolku, abych z lesnického hlediska mohl mnohé věci vysvětlovat a zároveň s myslivci spolupracovat. Vážím si odborných i praktických znalostí u velké většiny myslivců a snad oprávněně se domnívám, že je to ku prospěchu obou stran, i když spolu někdy nesouhlasíme.

Ilustrační foto: archiv redakce

Tolik pro upřesnění. Čím více budeme diskutovat mezi sebou, tím lépe. Varujme se však plivání jedovatých slin, tak jak to předvedl některý tisk na mysliveckou veřejnost v poslední době. Ušetření nebyli ani lesníci, které tisk označoval ve spojitosti s NP Šumava za dřevozrouty. Přidáme-li hanlivé přívlastky – lesní plantážníci, jak to učinil myslivec Petr Prosch i mezi sebou, pak nebude vítězů, ale jen poražených.

Ota Buršík
předseda odborné sekce myslivosti České lesnické společnosti
alias „lesní plantážník“

Pozn.: Článek byl také poskytnut k otištění redakci časopisu Myslivost.

Pozvání k výsadbě Stromů milénia

Naši předkové rádi sázeli stromy za zvláštních okolností. Při narození dítěte, postavení domu, jako dík za záchranu života, na oslavu výjimečného člověka nebo majitele panství, na počátcích nových století, ale i na paměť tragických událostí a neštěstí. Mnoho památných stromů opřádají tajemné pověsti, tradované z generace na generaci. Nejvíce starých, památných stromů nacházíme na návších, křižovatkách cest, na hrázích rybníků, na pokrajích lesů, u kapliček a křížů, na návrších, u vodních toků a v zámeckých parcích a oborách. Mnohé z nich dosahují úctyhodného stáří až tisíc let. Převážně to jsou lípy, duby a tisy.

Kolik Žižkových dubů a Husových lip nám vlastně poskytuje stín a pohodu? A který z nich je vlastně naším národním stromem? Mocný kurfiřt Augustus Saský uctíval lípu, která mu byla zárukou trvalosti smluv pod ní uzavřených. Naopak dub byl považován za sídlo nejvyššího slovanského boha Peruna. Uvědomil si to Jan Kollár, když psal o lípě jako o slovanském stromě? Copak je těm krásným dlouhověkým stromům do lidských výmyslů? Dávají svůj stín, plody, dřevo i svou krásu nezištně všem.

Tisíc stromů pro nové tisíciletí

Výjimečnost letošního roku na počátku nového tisíciletí je dobrou příležitostí projevit vztah k přírodě, k lesům a ke stromům a ve spolupráci s lesníky realizovat projekt s názvem Stromy milénia. Mottem akce je slogan „Tisíc stromů pro nové tisíciletí“. Začátek výsadby stromů patřil středním lesnickým odborným učilištím, středním lesnickým školám a lesnickým fakultám zemědělských univerzit. Garantem projektu je Ministerstvo zemědělství ČR (MZe) a organizačním garantem Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti v Jílovišti-Strnadlech (VÚLHM).

Během roku se akce postupně rozšíří podle zájmu občanů na města, obce a další lokality. Není termínována pouze letošním rokem. V roce 2001 však bude pokračovat až v podzimních měsících. Počítá se s tím, že partnery budoucích mladých lesníků a postupně i lesníků z různých lesnických organizací budou při těchto a dalších akcích města, obce, občanská sdružení, ČSOP, Skaut a Klub českých turistů.

Vysazovat se budou vyspělé stromky o výšce asi 2 m - lípy, duby, javory kleny, jilmy, smrky, případně tisy. Před výsadbou je vždy třeba uvážit, v jaké lokalitě bude strom vysazen - její nadmořskou výšku, množství slunečního svitu, vláhý i typy půdy. Sazenice dodá Sdružení lesních školkařů ČR, nebo je lesnická učiliště, střední školy a lesnické fakulty a lesnické organizace opatří podle vlastních možností. Ministerstvo zemědělství ČR bude na výsadbu stromků přispívat částkou do 1 000 Kč na sazenici. Lesnická učiliště a školy opatří vysazené stromky informačními tabulkami. Při vysazení dalších stromů záleží na zájmu místních organizátorů akce stromy označit.

Stromy budou vysazovány na veřejných prostranstvích, v přírodě na historicky a vlastivědně významných místech, významných rozcestích cest, u studánek, na vyhlídkách, v blízkosti cyklotras a na významných místech euroregionů. VÚLHM bude evidovat a vyřizovat přihlášky k akci a přidělování příspěvků na výsadbu stromků a bude metodickým poradcem. Informace o akci jsou na webových stránkách VÚLHM (www.vulhm.cz).

Výsadba stromu milénia v SOUL ve Svobodě nad Úpou

K informování veřejnosti o akci a možnosti účasti jsou vydány propagační letáky, které budou distribuovány obcím a oblastním inspektorátům, lesním závodům, oblastním správám toků a lesním správám. Obsahují informace o historii památných stromů, organizaci akce, návod, jak stromky vysadit a chránit a kontakty na organizační garanty akce. Výsadbám Stromů milénia budou přítomni zástupci odvětví lesního hospodářství MZe, místních, krajských a okresních orgánů, lesníci a zástupci lesnických škol, ochránci přírody a významné osobnosti regionů. První stromy milénia vysadila Střední odborná učiliště lesnická ve Svobodě nad Úpou a v Harrachově. Postupně se do akce zapojí lesnické mládež v celé republice a lesníci bez rozdílu působnosti a vztahu k vlastnictví lesů a jejich správě. Na zahájení výstavy NATURA VIVA 2001 v Lysé nad Labem vysadil Strom milénia i ministr zemědělství ČR Ing. Jan Fencel.

Závěr

Organizátoři a garanti akce věří, že se vysazování Stromů milénia za podpory lesníků rozšíří po celé naší vlasti a v plném rozsahu se rozběhne v podzimních měsících. Vždyť nejde o samoučelnou věc. Kromě historického aspektu máme možnost udělat něco pro zlepšení a zkrášlení životního prostředí. Lesníci státního podniku Lesy České republiky by mohli patřit k prvním, kteří budou nápomocni zájemcům z řad organizací o výsadbu Stromů milénia radou a pomocí při získávání vhodného sadebního materiálu, výběru lokality a při výsadbě. Touto formou přispějí ke komunikaci lesníků s veřejností konkrétními skutky.

Kontakt: Jiří Junek, tel.: 02/5792 1643,
mobil 0723/259 010, VÚLHM Jíloviště-Strnady,
156 04 Praha 5 - Zbraslav

Výsadba stromu milénia na výstavišti v Lysé nad Labem

Jak zajistit rentabilitu hospodaření na chudých půdách

Lesní správa Stříbro možná i vzhledem k přírodním podmínkám, ve kterých hospodaří, patří k těm správám, o nichž se příliš nehovoří. Již to mne zaujalo, že jsem o ní nemohl sehnat dostatek informací. V takovém případě je nejlepší udělat si vlastní představu na základě osobní zkušenosti. Proto jsem zvedl telefon a zavolał panu lesnímu správci Ing. Josefu Kuchařovi, že bych rád napsal reportáž o jeho správě. Bez problémů jsme se domluvili na návštěvě, při níž mne podrobně seznámil s větší částí lesní správy. Hospodaření ve zdejší oblasti je výrazně ovlivněno dvěma faktory: přírodními podmínkami a výskytem jelena siky.

Na návštěvě u Lesní správy Stříbro

Lesní správa Stříbro ↗
Lesní správce Ing. Josef Kuchař ↘

Přírodní podmínky

Území LS Stříbro patří orograficky z větší části do soustavy Plzeňské pánve. Reliéf má převážně ráz zvlněné pahorkatiny s krátkými strmými svahy v údolí řeky Mže a jejích hlavních přítoků – Hadovky, Úhlavky, Úterského a Kosového potoka. V jihovýchodní části LS se na řece Mži nachází přehrada Hracholusky. Nad reliéfem pahorkatiny vynikají řídké rozptýlené čedičové kupy a tabulové vrchy (Vlčí hora, Polinský vrch, Hradištský vrch). Severní okraj LS přechází do Tepelské vrchoviny (asi 10 % území LS). Nejnížší nadm. výška je na přehradě Hracholusky (370 m n. m.), nejvyšším bodem je Vlčí hora (704 m n. m.). Průměrné roční srážky jsou velmi nízké a pohybují se mezi 550 – 600 mm, 600 mm překračují pouze v severní části LS na

přechodu do Tepelské vrchoviny. Geologické poměry charakterizují fylity a svory (75 %), v severozápadní a jihozápadní části pak žuly (12 %), rozptýleně se vyskytuje čedič (čedičové kupy). Převažují půdy kyselé, hnědé, vodou neovlivněné, dále podzolované nejchudší půdy a na svazích a vysychavých hřbetech mělké, kamenité půdy. V současné druhové skladbě mají výrazné zastoupení jehličnany – 91,7 %, listnáče jen 8,3 %. Zastoupení jednotlivých dřevin: BO 46,2 %, SM 42,3 %, JD 0,4 %, DG 0,3 %, MD 2,5 %, DB 2,9 %, BK 0,6 %, JV, JS, LP 0,7 %, BR, OL, OS 4,1 %. Cílová druhová skladba je však podstatně jiná – 75,2 % jehličnany, 24,8 % listnáče.

Hospodářská charakteristika

Převažujícími HS jsou BO hosp. kyselých stanovišť nižších poloh (36,8 %), SM hosp. kyselých stanovišť středních poloh (15,7 %), SM hosp. živných stanovišť středních poloh (6,4 %), BO hosp. kyselých stanovišť nižších poloh, porostní typ SM porosty (6,4 %) a BO hosp. přirozených borových stanovišť (5,8 %). Výměra státního lesa, který LS spravuje, činí 16 280 ha na katastrálním území o velikosti asi 60 000 ha. Průměrná výměra revíru je 1628 ha. Výkon funkce OLH je zanedbatelný, LS jej zabezpečuje na výměře 140 ha drobných vlastníků lesů. Určité problémy v hospodaření způsobuje současný proces vydávání lesních majetků obcím. Od nabytí účinnosti zákona 114/2000 do současné doby bylo obcím předáno 2200 ha tzv. „přídělových lesů“, předpokládá se vydání ještě dalších 500 ha. Pro LS znamená tento proces neustálou změnu projektů, průběžné doplňování dalších porostů za porosty z projektů vyřazené a předané obcím. Celková roční těžba LS se

pohybuje kolem 75 000 m³. Za rok 2000 představovala úmyslná těžba obnovní 74 %, úmyslná těžba výchovná 17 % a nahodilá pouze 9 % celkové těžby. Zhruba 30 % těžeb je zajišťováno harvesterovými technologiemi. V roce 2000 to bylo 39 %. Prořezávky provádí LS ročně na 340 ha, probírky do 40 let na 260 ha, probírky nad 40 let na 440 ha. Po 4 letech platnosti LHP jsou výchovné zásahy realizovány bez zpoždění v souladu s bilancovaným úkolem LHP. Obnova lesa je prováděna ročně na 130 ha. Příznivý trend má vývoj ztrát na zalesňování, ještě v roce 1997 činily ztráty 36 %, v roce 2000 poklesly na 19 %, což je výsledek, vzhledem ke klimatickým podmínkám (zejména nedostatku srážek), uspokojivý. Na LS pracuje 16 zaměstnanců, z toho je 10 revírníků, 1 správce, 1 zástupce, 1 HIM, 1 pozemkář, 2 účetní. V současné době LS nemá žádného adjunkta, ti, kteří zde působili, byli zařazeni na funkci revírníků. Při diskusi s panem správcem jsme se zaměřili na dva okruhy problémů: **1.** zajištění rentability hospodaření na chudých půdách, **2.** soulad stavu zvěře a lesních porostů

Zajištění rentability hospodaření na chudých půdách

Z charakteristiky přírodních a hospodářských podmínek je zřejmé, že hospodaření převážně na podprůměrných a průměrných bonitách. Jak se s tím vyrovnáváte?

Jedním z hlavních úkolů lesní správy je nutnost zajistit rentabilitu hospodaření. To znamená, abychom co nejméně nákladů vložili především do obnovy a výchovy porostů a eliminovali tak menší tržby za dříví. Jednou z cest je

Charakteristický způsob hospodaření:
Počátek obnovy - úzký násek...

...příprava půdy naoráním...

...přirozené zmlazení borovice.

využití přirozené obnovy, a to naši hlavní dřeviny borovice. Celkem s úspěchem realizujeme přirozenou obnovu borovice vedle mateřského porostu. V podstatě nejdříve odtěžíme úzký násek zhruba na výšku stromu. Potom připravíme půdu, buď naoráním nebo chemicky Velparem. Borovice plodí sice málo, ale téměř každé dva roky, proto se nám daří plochy přirozeně zmladit. Problém máme s tím, že dvouletá zákonná lhůta pro zalesnění holiny je příliš krátká pro tento způsob hospodaření. Musíme žádat o odklad zalesnění a zejména v počátečním stadiu nám narůstají holiny. V současné době máme takto rozpracovaných zhruba 30 hektarů holin, kde jsme požádali o odklad zalesnění. Věřím, že v dalších letech se začnou dostavovat výsledky a my budeme moci zúčtovat svou práci. To bude i naše odpověď na kritiku, že doposud vykazujeme malý podíl přirozené obnovy, tj. kolem 10 %. Máme to ekonomicky dobře spočtené a při tomto způsobu hospodaření bychom měli ušetřit dost peněz, což je právě hlavní cíl. O vzniklé nárosty musíme samozřejmě pečovat, protože tady máme poměrně vysoké stavy zvěře. Ochraňujeme však pouze kostru porostu, tj. semenáčky v předepsaném sponu, a to především nátěry repelenty. Hlavní dřeviny, tj. smrk a borovici, zásadně neplotíme. Dále provádíme ochranu proti buřeni - vyžínáním, ošlapáváním i chemicky.

Jaké úspory vám přináší přirozená obnova?

Ušetříme náklady na zalesňování, umělá obnovy stojí asi 40 000 Kč/ha. Další úspory už nejsou tak velké.

A nestoupanou vám naopak náklady při redukci semenáčků, pokud jich je hodně?

V současné době ještě nejsme v takovém stadiu, abych na toto mohl kvalifikovaně odpovědět, ale již jsme o tom při různých příležitostech diskutovali. Na určitých stanovištích, kde se dostaví opravdu silná spontánní přirozená obnova, se může efekt úspory nákladů výrazně snížit. Proto někteří odborníci doporučují i u borovice přirozenou obnovu pod mateřským porostem, což má rovněž z genetického hlediska jisté přednosti. V našich podmínkách je ale zatím výrazným redukčním faktorem nárostů zvěř a tomu jsme přizpůsobili jejich ochranu.

Jak vám ekonomicky vychází ochrana mladých porostů?

Celoplošné ožínání představuje 10 400 Kč za ha. Tomu se snažíme vyhybat, protože je to hrozně drahé a při menším zabuřnění ožínáme pouze v ploškách kolem sazenic nebo semenáčků. To nás stojí 1 000 Kč/1 000 ks. Kde to jde, děláme jen ošlapávání, za které platíme 430 Kč/1 000 ks. Chemická ochrana proti buřeni Velparem v pruzích nám vychází 7 900 Kč/ha. Je však potřeba redukovat plochu. Pokud jde o Roundup aplikovaný celoplošně, tak to činí 3342 Kč/ha. Ochranu proti okusu provádíme nátěry repelenty, to představuje 600 Kč/1 000 ks. Semenáčky postřikujeme Aversolem, což nás stojí 412 Kč/1 000 ks.

Jaké množství melioračních a zpevňujících dřevin sázíte?

Procento MZD, které nám stanovuje LHP, je značně vysoké a činí asi 25 %, tj. asi 30 ha ročně. Z dřevinné sklady je patrné, že je musíme vnášet především uměle a to je strašně drahé, protože je musíme navíc oplocovat. Jedná se hlavně o dub, lípu a buk, který se uplatňuje především v oblasti Tepelské vrchoviny. V HS 13 a 23 se jako MZD připouští i bříza, proto podporujeme také její přirozenou obnovu, což je možná trochu nezvyklé, ale přináší to značné úspory.

Dáváte přednost individuální nebo skupinové výsadbě MZD?

Individuální výsadbu používáme minimálně, převažuje výsadba ve skupinách, a to hlavně do kotlíků a předsunutých obnovních prvků. Kde to není možné a musíme tam MZD dostat, sázíme je na holině s oplocením.

Kolik vás stojí výsadba MZD?

Když vezmu jen hlavní položky, tak zalesnění MZD představuje ročně 1,2 mil. Kč a jejich ochrana, kterou provádíme především pomocí oplocenek, jichž ročně postavíme 25 km, 1 mil. Kč. Celkem tedy ročně na vnášení MZD vynakládáme kolem 2,5 mil. Kč. Zásadně oplocujeme pouze listnáče a jedli.

Jaké máte zkušenosti s individuální ochranou plastovými tubusy?

Zhruba před třemi lety jsme docela ve velkém začali s individuální ochranou listnáčů pomocí plastových tubusů a jejich vnášením do porostů hlavní dřeviny ve snížených počtech. Používali jsme až 20 000 tubusů ročně. Ale v současné době už od toho ustupujeme. Ukazuje se nám totiž, že především buk v tubusech živoří, navíc je velmi silně utlačován smrkem. Výsledkem je, že uhne. Z takových výsadeb dnes již máme pouhé trosky. Buk lépe odrůstá v klasické oplocence, pokud je umístěná v krytu mateřského porostu. V současné době plastové tubusy používáme pouze v případech, kdy například vznikne kůrovcové kolo, je potřeba tam vnést listnáč, ale oplocenka by byla příliš drahá, nebo na starších plochách, kde se nepodařilo zalesnění. Celkem dobře v tubusech odrůstá dub a lípa. Jedli zásadně plotíme nebo používáme rozsochy. Domnívám se, že v našich přírodních podmínkách bude u listnáčů nutně potlačena funkce produkční, protože zde nikdy nedosahovaly kvalitního vzrůstu. Tyto dřeviny budou spíš plnit funkci meliorační a zpevňující, tu především ve smrku. Neopominutelné je také hledisko biodiverzity, tj. zvýšení druhové rozmanitosti, protože v přírodních lesích tady vždycky dřeviny jako dub nebo lípa, buk byly zastoupeny a snahou LS je tyto původní dřeviny zase do porostů vrátit.

Na vaší lesní správě má dlouholetou tradici používání harvestorů. Lidé si již na ně zvykli?

Harvestory zde pracovaly již za bývalého lesního závodu. Nejdůležitější změny nastaly při technologické přípravě pracovišť. Ale při vzniku LČR jsme se dostali do nové situace a s naším

novým partnerem Lesní společnosti Stříbro, a. s., jsme si museli vysvětlit naše vzájemné požadavky. Například problém byl se vkládáním vyklizovacích linek. Dodavatelem prací byly požadovány linky rovné, protože to vyhovuje potřebám stroje. My jsme zase měli zájem co nejvíce využívat pro vkládání linek různých mezer v porostech. To v počáteční fázi přinášelo určité problémy. Ale dnes je to již naprosto bez problémů a na přípravě pracovišť se podílí jak náš revírník, tak mistr akciové společnosti. Vyznačování těžeb si děláme sami.

Jak děláte příjem a evidenci dříví? Využíváte k tomu počítačové sestavy z harvesterů?

Příjem a evidenci dříví děláme na odvozním místě v hraních, měříme na prostorové metry a prostřednictvím koeficientu převádíme na plno-metry. Počítačové sestavy nevyužíváme, z důvodu menší prokazatelnosti údajů pro zjištění průměrné hmotnosti. Průměrnou hmotnost zjišťujeme při vyznačování těžby spočtením kusů.

Stíháte příjem dřeva v hraních?

Jistě. Problém může nastat tam, kde místa určená pro skládky nejsou tak velká, takže je potřeba dřevo odvázet průběžně, ne až se uzavře celý porost. V případě, že chce dodavatel odvázet průběžně a není hotový číselník, tak to dá vědět a s revírníkem hraně společně změří, udělají o tom zápis a ten se pak přiloží k číselníku na konci měsíce.

Soulad stavu zvěře a lesních porostů

Velkým problémem na vaší lesní správě jsou škody způsobené jelenem sikou. Daří se vám snižovat stavy této zvěře?

Vedle udržení ekonomické rentability hospodaření považují snížení stavů jelena siky za druhý rozhodující úkol lesní správy. Oblast LS je jednou z lokalit v Západočeském kraji, kde byla tato zvěř v letech 1940 – 1948 vysazena, a to v oboře Čemín u Plzně v počtu 80 ks. Po roce 1948 obora zanikla a zvěř se rozšířila do volných honiteb proti toku Úterského potoka. Zde zdomácněla a přemnožila se, protože její chov nebyl v té době nikterak řízen. Největší výskyt byl zaznamenán v režijní honitbě Šipín tehdejšího LZ Konstantinovy Lázně. V roce 1975 byla v Západočeském kraji zřízena chovatelská oblast jelena siky, do níž byla tato honitba zahrnuta. Cílem bylo dosažení normovaných stavů při současném udržení vysoké chovatelské hodnoty trofejí. Tento záměr se nezdařil. Naopak došlo k ještě většímu přemnožení zvěře a k prudkému nárůstu škod. Později byla chovatelská oblast zrušena a v roce 1993 při vzniku LČR již zde jelen sika nebyl normován. Avšak stavy této zvěře byly počátkem 90. let velmi vysoké a škody neúnosné. Honitba Šipín o výměře 1205 ha přešla jako režijní pod LS Stříbro. Její příklad dobře ilustruje, že je možné dosáhnout snížení stavů zvěře a výrazně omezit škody zvěří. Dokladují to odlovy v letech 1993 – 2000: 1993 – 111 ks (92), 1998 – 86 ks (71), 1999 – 72 ks (60), 2000 – 63 ks (52). Se sikou je veli-

ký problém, protože je to zvěř pohyblivá a přizpůsobivá. Zvláště když jí začnete tvrdě redukovat, tak nemá problém se přesunout. Ale i přes tento způsob života se dají její stavy snižovat. Lze to dokumentovat tím, že před časem zde neodrůstala ani borovice ochráněná proti okusu. Dnes po provedených odstřelech už zase borovice i smrk jako hlavní dřeviny odrůstají s běžným používáním nátěrů. Můžeme ukázat příklady, že v naší režijní honitbě odrůstá i přirozená obnova, což předtím nebylo myslitelné. Také se začínají objevovat semenáčky jedle.

Problém je v tom, že by se takto měli chovat všichni uživatelé honiteb kolem. Pokud v sousedství naší režijní honitby jsou honitby LČR, které pronajímáme, tak u nich určité donucovací prostředky máme a nájemci v nich rovněž realizovali výši odstřelů podobnou té naší. Potíže máme s honitbami společenstevními a Pozemkového fondu, kam se zvěř teď nastěhovala a působí škody. Jedná se asi o 40 % výměry LS. V těchto honitbách jsme menšinovými vlastníky a nemáme tudíž rozhodující slovo. Ale neustále to zkoušíme. Přihlašujeme se jako účastník řízení při stanovení plánu lovu v těchto honitbách.

Program 2000

Je území lesní správy využíváno pro turistiku?

Území LS je pro turistiku poměrně atraktivní a některé lokality jsou značně zatěžované. V první řadě je to přehrada Hracholusky, kterou v létě navštíví spousta lidí. Navíc je u ní rozsáhlá chatová oblast, máme 200 nájemních smluv na rekreační chaty. Dalším místem jsou Konstantinovy Lázně a jejich okolí. V dosahu 10 km je klášter Teplá, daleko není ani do Mariánských Lázní. Z Plzně je to sem 35 – 45 km. Pohybu lidí se snažíme přizpůsobit akce v rámci Programu 2000. Například je to naučná stezka, kterou jsme vybudovali spolu s obecním úřadem Konstantinových Lázní v roce 2000. Naučná stezka není čistě lesnická, lidé na informačních tabulích najdou údaje lesnické, historické, přírodovědné, místopisné i kulturní, je celkem 7 km dlouhá a má 10 zastávek. Stezka vede místy, kde v minulosti stávala nejstarší slovanská hradíště, nejznámější je Bezemínské hradíště, které je asi z 8. stol. n. l. V rámci této stezky jsme vybudovali i vzorové stavby, které LČR realizují v rámci Programu 2000 - odpočinková místa, vyhlídky, altánky. Lesní správa dává na Program 2000 ročně 200 000 Kč.

Turistika nám přináší i určité problémy. Dostí se potýkáme s požáry, kterých každoročně likvidujeme v průměru 10. Většina je způsobená tím, že lidé si rozdělají oheň a neuhasí jej. Další problém je s rekreačními chatami. Jak jsem již řekl, na území LS jich máme asi 200. Potíž je většinou v tom, že někteří chatáři si přistavují k vlastním chatám různé kůlny a přístavky, které nejsou povolené. Někdy okolí kolem chaty vypadá dost nepříjemně a dá nám to dost práce uvést les do slušného stavu. Třetím problémem jsou černé skládky kolem silnic. Jejich likvidace nás ročně stojí asi 20 000 Kč.

Děkuji za rozhovor, Jan Řezáč

Vyvázeční souprava Timberjack

Staré škody způsobené jelenem sikou

Informační tabule na naučné stezce Šipín

Podrovní způsob hospodaření na živných stanovištích s využitím přípravy půdy

Krokovského válec

Celostátní konferenci na téma „Podrovní způsob hospodaření na živných stanovištích s využitím přípravy půdy“ uspořádala ve dnech 29. – 30. června na LS Město Albrechtice Česká lesnická společnost ve spolupráci s Oblastním inspektorátem LČR, s. p., Krnov, Lesní správou LČR, s. p., Město Albrechtice, Vojenskými lesy a statky ČR, s. p., Praha. Několik postřehů z konference a její přípravy je náplní tohoto článku. Samotné konference se zúčastnilo 143 účastníků z celé republiky a 11 přednášejících včetně zahraničních ze Slovenska a Polska.

Podsadbby buku

Důvody pro pořádání konference

Podrovní způsob hospodaření, přirozená obnova, příprava půdy pro přirozenou obnovu, vnášení melioračních a zpevňujících dřevin do porostů, ekonomické aspekty jsou témata, která se bytostně dotýkají každého lesního hospodáře a majitele lesa. Podrovní způsob hospodaření na živných stanovištích má svou specifickou obtížnost – zejména v náchylnosti stanovišť k rychlému zabaření. V České republice je těchto stanovišť (HS 45, 55, 75, 25) 26 % a na LS M. Albrechtice (HS 45, 55) 83 % výměry porostní půdy.

Hlavními důvody pro pořádání konference na LS M. Albrechtice byly zkušenosti a výsledky získané při přípravě půdy pro přirozenou obnovu v uplynulých letech. Od r. 1992 zde byly využívány „finské brány“. K těmto pak přibývaly další prostředky ke zraňování půdy – ploškovač – shrnovač klestu, Krokovského válec. Vnášení MZD do smrkových monokultur se datuje rovněž od tohoto období. Počáteční jednotlivé přísadby buku a jedle k patám stromů byly nahrazovány kotlíky zprvu malými, v současnosti již větších rozměrů (+0,05 ha) a náseky. Diskutována zůstává otázka vhodnosti rychlého uvolňování nárostů. Autoredukce počtu jedinců ve smrkových nárostech při jejich postupném uvolňování bude předmětem sledování na trvalých zkušných plochách.

Několik postřehů z bloku přednášek

Ing. Pavel Indra (LČR Hradec Králové): Hodnotíme-li význam obnovy lesa, je třeba si uvědomit skutečnost, že z ekonomického pohledu je hospodářským cílem vždy maximální rentabilita vložených prostředků. Z tohoto pohledu je obnova lesa prostředkem k dosažení vytyčených cílů (produkčních i mimoprodukčních), ale nikoliv cílem.

Prof. Ing. Petr Kantor, CSc. (LDF MZLU Brno): Nezanedbatelným požadavkem zdárného výsledku přirozené obnovy je přístupnost porostů, která zaručuje vyklizování a přibližování dříví po celou obnovní dobu ze všech míst porostů bez větších škod jak na náletu, tak na mateřských porostech.

Ing. Jan Kaluža (Lesnická projekce Frýdek-Místek, a. s.): Lesnická věda a výzkum by neobyčejně přispěly rozvoji HÚL zaměřením svého zájmu na:

- vztahy mezi uvolňováním stromů a jejich přírůsty, výtvarnicí a štíhlostním koeficientem,
- vztahy mezi intenzitou prořezávání porostů a obnovou, buřením, ohrožením, přírůsty, dopady do zásoby a výtěže,
- ekonomiku provozních systémů v závislosti na přírodních podmínkách a cílech hospodaření.

Ing. František Kaňok, CSc. (LČR Hradec Králové): Využití tvořivých sil přírody volbou podrovního způsobu hospodaření přináší vlastníku lesního majetku především úsporu současných peněžitých vkladů do lesa, i zvýšení budoucích výnosů. Výraznější výnosové a hodnotové efekty můžeme očekávat při uplatňování podrovního způsobu hospodaření jen v nijak nepoškozených porostech a na dobrých bonitách a na příznivých stanovištích. O hodnotový efekt se však můžeme snadno připravit poško-

PÍŠETE NÁM

zením stojících stromů při těžbě a přibližování, jehož důsledky jsou pak stejné jak po loupání zvěří.

Ing. Pavel Polák (VLS ČR Praha, divize Lipník nad Bečvou): Trendem dnešní doby je přeměna smrkových porostů na porosty smíšené. Je to vzhledem k problémům, které smrkové monokultury mají, správné a logické. Demagogické trvání na podílu meliorační dřeviny prakticky v každém obnovním prvku nepokládáme za správné.

Mgr. Inž. Tadeusz Norman (regionální ředitelství stát. lesů Katowice): Nařízení GŘ státních lesů o hodnocení a uznání přirozené obnovy:

- Průběžná evidence náletů a podrostů nejpozději při tvorbě projektů rok před předpokládaným zásahem.
- Zhodnocení po každém zásahu.
- Započítání pro obnovu skupin nad 0,05 ha, na podmáčených stanovištích uznání veškerého náletu.

Prof. Ing. Milan Saniga, DrSc. (Lesnická fakulta TU Zvolen): Jednou z možností zvýšení ekologické stability lesních ekosystémů je uplatňování přírodě blízkých hospodářských způsobů. Zatím málo využívaný je hospodářský způsob výběrný. Optimální skladba pro dosažení a udržení výběrné struktury je smíšený smrku, jedle a buku. Pro bukové porosty je pěstebně jednodušší a z hlediska kvality jistější použití podrostního hospodářského způsobu maloplošné formy.

Prof. Ing. Oldřich Mauer, DrSc. (LDF MZLU Brno): Podsadby se užívají tehdy, je-li přirozená obnova stávajícího porostu neúspěšná nebo je-li třeba zavést takové druhy dřevin, které přirozená obnova nemůže

poskytnout. Naprosto nezbytnou podmínkou je, že všechny podsazované dřeviny budou vypěstovány v zastíněných (podokapových) šolkách. Budou-li podsadby uplatněny, je nutná pečlivost, preciznost, důslednost.

Ing. Pavel Kotrla, Ph.D. (Sdružení lesních školkařů ČR): Rychlá změna světelných poměrů (prudké odclonění nárostů, výsadba sazenic pěstovaných na volné ploše pod mateřský porost) znamená pro sazenice kromě povýsadbového šoku další stresový faktor – nutnost adaptace rostliny na změnu světelných poměrů a dále ztrátu přírůstu sazenic po výsadbě, vlivem snížené kapacity fotosyntézy.

Ing. Vítězslav Závodný (Lesní správa Město Albrechtice): Základním cílem lesního hospodáře je vypěstovat kvalitní a dostatečně silné dříví, které bude na trhu se dřívím nejžádanějším a indukce přirozeného zmlazení by měla být důsledkem tohoto procesu.

Závěr

Setkání lesníků je příležitostí, jak doplnit své odborné znalosti a získat podněty pro svou další činnost, ale také navázat nová přátelství, opráší staré vzpomínky, probrat odborné i osobní problémy. K tomu posloužil příjemný večer při cimbálové muzice. Další den, v sobotu byly připraveny ukázky práce prostředků k přípravě půdy a ukázky výsledků následné přirozené obnovy. V odpoledních hodinách pak byla konference ukončena.

Rád bych ještě jednou poděkoval všem, kteří se na organizaci této akce podíleli.

Ing. Josef Kubačka, Ol Krnov

Odkaz opočenského lesního hospodářství

Ve dnech 17. a 18. května se v Opočně uskutečnil celostátní seminář pod názvem „Odkaz opočenského lesního hospodářství Huga Koniasa“. Organizátoři – Česká lesnická společnost – pobočka Pro Silva Bohemica, Výzkumná stanice VÚLHM Opočno, Lesy ČR, s. p., s patronací ministerstva zemědělství a Národního lesnického komitétu – mohli být nanejvýš spokojeni jak se zájmem – přítomno bylo na 130 účastníků, tak s pozorností, která byla věnována terénním exkurzím, předneseným referátům i odborným diskusím.

Prof. Vladimír Tesař v předmluvě sborníku referátů mimo jiné napsal: „Opočenské lesní hospodářství na dlouho ovlivnilo směr lesního hospodářství v povědomí lesnické generace, která měla možnost se s ním přímo seznámit. Jeho tvůrce Hugo Konias dokázal v průběhu necelých dvaceti let praktického působení v řídicí funkci na majetku Colloredo-Mannsfeldů v Opočně zvýšit metodickou úroveň obhospodařování lesa a jeho hospodářskou jistotu. Při hledání nového řádu lesního hospodářství v poválečném i poúnorovém období byly výsledky považovány za tak významné, že na jejich základě byl v roce 1951 v Opočně zřízen Výzkumný ústav lesního semenařství, školkařství a pěstování lesa, aby pozvedával úroveň obhospodařování lesa. Z tohoto základu vyrostla a dodnes působí Výzkumná stanice VÚLHM.“

K úspěchu semináře nezanedbatelně přispěly Lesy ČR, s. p., výběrem ukázek ve čtyřech lokalitách LHC Opočno na Lesní správě Rychnov nad Kněžnou. Na přípravě se podíleli

Ing. Vladimír Krchov, Ph.D., Ing. Pavel Indra a Ing. Ladislav Šimerda jednak editorskou činností při přípravě „Průvodce terénní exkurzí“, jednak vystupováním na jednotlivých terénních ukázkách.

Sborník obsahuje tyto referáty: Historie a současnost VS Opočno (A. Jurásek), Osudy „opočenského“ lesního hospodářství – vznik, peripetie, současnost (L. Šimerda), Výsledek převodů na výběrný les započatých H. Koniasem (J. Souček), Cesta k přírodě blízkému a ekologicky oprávněnému pěstování lesů u nás (V. Tesař), Lesnická legislativa a přírodě blízké obhospodařování lesů (J. Vašíček), Aplikace lesnické typologie v pěstování a hospodářské úpravě lesů (J. Vokoun), Hospodářská úprava lesa na cestě mezi hološevským a podrostním hospodářským způsobem, její bezprostřední a budoucí potřeby (B. Málek), Obhospodařování porostní zásoby či péče o porostní zásobu (Z. Poleno), Ekonomické problémy přechodu od lesa věkových tříd v jiné hospodářské uspořádání (K. Pulkrab), Uplatnění maloplošného podrostního obhospodařování lesa v podmínkách bývalého LZ Nové Hradky (B. Švarc), Rozvíjení maloplošného podrostního obhospodařování lesa v podmínkách lesní správy Nové Hradky (P. Žemlička), Pěstební a ekonomická efektivnost různých způsobů obhospodařování lesních porostů (P. Bednář), Převod pasečného lesa na podrostní na objektu „Zaječiny“ (V. Doleček, J. Fišera), Nástroje pěstování lesů z pohledu vlastníka (V. Krchov).

Ludvík Uhlíř

Projekt Les ve škole - škola v lese ve školním roce 2000 - 2001

Cílem projektu Les ve škole – škola v lese je přiblížit dětem zajímavou a pro ně přitažlivou formou lesní ekosystém jako komplex, ve kterém je vše propojeno vzájemnými vazbami. Lesu a životu v něm se zde věnuje 26 pracovních listů, kde formou krátkých textů, kvízů, hádanek, křížovek a doplňujících obrázků se mohou děti naučit mnoho nového o lese a péči o něj. Do projektu se v uplynulém školním roce zapojilo 538 základních škol z celé České republiky. Učitelé využívali jednotlivé pracovní listy nejen v hodinách přírodopisu a přírodovědy, ale také v matematice, chemii, dějepise nebo i výtvarné a hudební výchově. Mimo výuku ve škole jsou pracovní listy a další součásti projektu, jako publikace Lesní čarování I. a II. díl nebo lesní obrázkový kalendář, využívány také v různých přírodovědných kroužcích. Učitelé na základních školách, kteří se do projektu zapojili, mají možnost se domluvit s pracovníky nejbližší lesní správy v okolí na besedách a vycházkách pro děti. Materiály k projektu mají k dispozici všichni naši lesní správci a oblastní inspektoři. Pracovní listy pro děti s metodikou pro učitele i ostatní materiály k projektu jsou pro případné zájemce k dispozici na ředitelství LČRV na OLPVV.

Závěrečné zprávy

V tomto článku bych se ale chtěla věnovat již konkrétním výsledkům práce s projektem, které přišly v podobě závěrečných zpráv na Sdružení pro ekologickou výchovu Tereza v Praze, s nímž na projektu spolupracujeme. Učitelé zde psali, jak se jim s jednotlivými částmi projektu pracuje a sdělovali své zkušenosti získané při výuce. Spolu s těmito cennými informacemi však vždy přišlo i velké množství krásných kreseb, maleb a básniček od dětí. Někdy nechyběly ani fotky z besed s lesníky a procházek do lesa, kde učitelé často s dětmi hráli různé hry na smyslové vnímání lesa. Čekal nás tedy s kolegyněmi ze Sdružení Tereza nelehký úkol, a to vybrat 6 základních škol, které poslaly nejlepší zprávy z projektu a jejichž děti se za odměnu zúčastní expedice do Bavorského lesa a do šumavských hvozdů. Kromě základních škol v Raškovcích a Vítkově, kde si učitelé již tradičně pochvalují velmi dobrou spolupráci s nejbližšími LS Vítkov a Frýdek-Místek, byly nejlépe ohodnoceny zprávy ze ZŠ a MŠ Pod Ralskem a základních

Dolepovánka: děti mají za úkol vystříhnout bezobratlé živočichy a najít pro ně správné místo v lese

škol v Rokytnici, Luhačovicích a Hulíně. Děti zde samy psaly své dojmy z lesa doplněné o pracovní listy a kresby. Vybrala jsem alespoň úryvek ze zprávy, kterou napsaly děti ze 4. třídy ZŠ v Hulíně:

„Na jedné z našich schůzek jsme se dohodli, že získáme informace o lese z úst nejpovolanějších, od lesníka. Zatelefonovali jsme proto na lesní správu do Bystřice pod Hostýnem, kde se pan lesní správce Ing. Jiří Vašík s námi ochotně domluvil na termínu. Napsali jsme několik pozvánek, plakátů a ve školním rozhlase jsme

vyhlásili termín konání besedy. Pan Vašík nám přinesl zajímavou porostní mapu. Na ní nám ukazoval lesy v okolí Kroměříže, lužní lesy nedaleko našeho města mezi Záhlinickými rybníky a Tlumačovem, seznamoval nás s různými revíry a jejich názvy. Vyprávěl také o zvířatech. Nejvíce zastoupení jsou divočáci, srnci, jezevci a daňci. V lužním lese je mnoho zajíců a bažantů. Že na jejich mláďata a hnízda nemáme sahat a nebo je dokonce přenášet, už dávno víme, ale že stromům v lese nejvíce škodí jeleni, kteří loupou ze stromů kůru a okusují mladé stromky a semenáčky, jsme moc nevěděli. Dozvěděli jsme se také,

Účastníci exkurze při prohlídce botanické expozice v areálu informačního centra NP Bavorský les

že další, sice mnohem menší, ale nebezpečnější škůdce stromů je kůrovec – lýkožrout, který se však v současnosti v oblasti Hostýnských vrchů téměř nevyskytuje. Pan lesní správce nám doporučil, abychom určitě navštívili přírodní rezervaci Na Tasáku. Tam rostou pěkné jedle, které tvořily dřívě zcela přirozené a s buky velmi rozšířené porosty v naší oblasti. Také máme na jeho radu namířeno do lesa kolem Zámečku, kde by měl

být dokonce prales! Slíbili jsme si výlet na obě tato místa. Už se těšíme! Mnoho jsme se také dozvěděli o nelehké práci lesníka. Při vyprávění pana Vašíka jsme si uvědomili, že stromy v lese nerostou jen tak, samy od sebe, že se o ně někdo stará a že to dá určitě mnoho práce a starostí. Jsou to další poznatky a další důvody, které nás vedou k tomu, abychom les stále více obdivovali a poznávali.“

Závěr

Expedice do Bavorského lesa a na Šumavu pro vítěze soutěže o nejlepší zprávy z projektu „Les ve škole – škola v lese“ proběhla ve dnech 6. – 8. června a zúčastnilo se jí 31 dětí, 7 učitelů a 2 organizátoři ze Sdružení Tereza. V Neushonau byla pro účastníky exkurze připravena prohlídka informačního centra NP Bavorský les, návštěva botanické expozice a vycházka po naučných stezkách s výběhy zvířat. Na Šumavě děti navštívily informační středisko v Kašperských horách s výukovým programem „Život v lese“, Antigl a prošly se stezkou podél Vydry na Čeňkovu pilu. Děkovné dopisy ukazují, že se dětem i učitelům výlet velmi líbil a budou rádi vzpomínat na společně strávené chvíle.

O projektu Les ve škole – škola v lese se učitelé základních škol mohou dozvědět z nabídek, které Sdružení Tereza zasílá na všechny ZŠ v České republice nebo prostřednictvím seminářů k projektu, které pořádáme společně s tímto sdružením na pedagogických centrech v regionech. Na těchto seminářích jsou učitelé podrobněji seznámeni se všemi materiály k projektu a vždy jeden z učitelů, který již s projektem pracuje, ostatním sděluje, jak nejlépe se dají materiály využívat při výuce ve třídě i přímo v lese nebo v různých zájmových kroužcích. Na seminářích se také učitelé dozvědí o činnosti LČR a jejich aktivitách v ekologické výchově.

Mgr. Eva Dlabolová

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Poděkování

Vážení kolegové,

v poslední době došlo na adresu ředitelství několik poděkování za naše pracovní i mimopracovní aktivity:

- Dovolujeme se vám srdečně poděkovat za mimořádnou podporu Domova Olga v Blansku. Rádi vám sdělujeme, že výměna bojleru a rekonstrukce dodávky teplé vody pro celý Domov stála 23 518 Kč. Máte tedy velkou zásluhu na tom, že zdravotně postižení chlapci a děvčata budou mít v Domově dostatek teplé vody. Ani si nedovedete představit, jak jsme vám za vaši pomoc vděční.

Jana Kratochvílová, Hnutí Humanitární pomoci, Domov Olga, Blansko

- Dovolte mi vám poděkovat jménem Institutu dětí a mládeže MŠMT za pomoc při zabezpečení letošní 23. celostátní přehlídky soutěže Středoškolská odborná činnost, která se uskutečnila ve dnech 5. – 9. června v Brně. Dva pracovníci LČR, Mgr. Eva Dlabolová a RNDr. Jiří Stonawski se stali platnými členy poroty soutěž-

ního oboru 04 – Biologie. Vysokou profesionální úroveň i osobním vystupováním důstojně reprezentovali české lesníky a přispěli k úspěšnému průběhu a slavnostní atmosféře akce. Jsem rád, že vzdělávání a volný čas mládeže vám nejsou lhostejné. Těším se na další spolupráci a věřím, že bude přibývat lidí, kteří – stejně jako pracovníci LČR – neváhají vložit svůj čas, energii a schopnosti do budoucnosti mladých lidí a tím i naší země.

Mgr. Petr Pajkrť, ředitel IDM MŠMT

- Chci vám poděkovat za opravdový zájem o naše lesy, resp. lesy, které vám byly svěřeny do péče. Velmi mile jsem byla překvapena, když jsem viděla na dvou místech v Železných horách – v přírodní rezervaci – postavený altánek a lavice se stolem, konkrétně Kubíkovy duby a Pekelské údolí. Možná, že by se to někomu mohlo zdát jako maličkost, nic v porovnání s tím, co všechno naše lesy potřebují. Ale je to takový první viditelný krůček k tomu, že si máme lesů vážit a také si uvědomit, že jsme do nich přišli na návštěvu a že stromy a zvířata tam mají svůj domov.

Renata Nováková, Praha

V měsíci září 2001 oslaví významná jubilea tyto pracovníci LČR:

50 padesátiny:

6. 9.	František Cmorej	LZ Kladská
8. 9.	Ing. Oldřich Sýkora	LS Nasavrky
9. 9.	Jaromíra Saláková	LZ Boubín
15. 9.	Helena Sklenářová	LZ Dobříš
19. 9.	Ing. Jan Kopečný	OI Brno

60 šedesátiny:

3. 9.	Otmar Rolínek	LZ Konopiště
4. 9.	Miloslava Špínová	LZ Dobříš
7. 9.	Rudolf Bína	LS Ledec
21. 9.	Jiří Becha	LS Třeboň
25. 9.	Adolf Chadima	LZ Kladská

Všem jubilantům blahopřejeme a přejeme jim hodně zdraví a spokojenosti.

Genetická ochrana dílčí populace smrku ztepilého

Genetická ochrana dílčí populace smrku ztepilého byla předmětem vědecké konference polských lesníků, která se uskutečnila dne 29. června 2001 na lesní správě (Nadleśnictwo) Wisla (Polsko). Byly zde na vědeckých podkladech prezentovány cíle a dosažené úspěchy polských lesníků v oblasti genetiky lesních dřevin s důrazem na smrk ztepilý, zejména na jeho místní, vysoce kvalitní dílčí populaci známou pod názvem „istebnian-ský smrk“. Vědeckým výzkumem této populace smrku se dlouhodobě zabývají vědci a lesníci jak z Polska, tak ze Švédska a Norska.

Součástí programu byla návštěva smrkových lesních porostů a oficiální otevření regionální luštiny a skladovacích prostorů lesních semen

v rámci lesní správy Wisla. Toto vysoce moderní zařízení v hodnotě cca 15 mil. Kč je umístěno v přímé návaznosti na lesní školku a je určeno pro zásobování geneticky kvalitním semenem smrku dalších osmi lesních správ v oblasti Slezských Beskyd. Důležitou funkcí tohoto zařízení je, že bude sloužit jako banka lesního osiva – istebnianského smrku.

Konference byla organizována Regionálním ředitelstvím státních lesů v Katovicích ve spolupráci s Lesnickou fakultou zemědělské akademie v Krakově. Akce se zúčastnili mimo domácích lesníků a vědeckých pracovníků také pracovníci z oblastí genetiky z Ukrajiny,

Slovenska, Norska, Švédska a Německa. Celá akce, jejíž realizací byla pověřena lesní správa Wisla, proběhla na vynikající odborné, ale i společenské úrovni a prezentovala vysokou úroveň polského lesnictví. Jako host se této konferenci zúčastnil lesní správce z LS Jablunkov.

Na oblast „istebnianského“ smrku v Polsku navazují v České republice rovněž Slezské Beskydy (východní část přírodní lesní oblasti 40 - Moravskoslezské Beskydy) patřící pod Lesní správu Jablunkov. Je vysoce pravděpodobné, že výše zmiňovaná populace smrku se rovněž nachází na území LS Jablunkov a mohla by být předmětem zájmu i našich odborníků.

Ing. Gustav Beiger, lesní správce LS Jablunkov

Kvalifikace lesní výroby ve Francii

„La Bourse de travaux forestiers“ - centrum lesních prací ve střední Francii uvádí do praxe nový program určený k podpoře a vývoji systému lesní výroby. Nese název Kvalifikace lesních výrobních závodů a dotkne se všech činností: pěstebních prací, výchovy, těžby, přibližování a manipulace. Celá akce je dotovaná ministerstvem zemědělství s cílem pomoci lesnickému průmyslu. Má samozřejmě dopad sociální, ekonomický a nezanedbatelně zahrnuje otázky ochrany životního prostředí.

Hledisko společenské

Kvalifikace podporuje lesnické profese a zvyšuje jak profesionalitu práce, tak i úroveň

výrobních prostředků vyvinutých, aby maximálně šetřily životní prostředí. Při výběru profese by se už nemělo stávat, že mladý člověk volí lesnictví až po odmítnutí v jiných oborech. Výběr lesnictví by měl napříště motivovat a práce v lesním průmyslu se stávat vyhledávanou. Kvalifikační proces dále vrací kompetenci lesním výrobním společnostem, umožňuje jejich technické zlepšení a posun v organizaci práce. Vše směřuje k obnovení důvěry mezi vykonavatelem prací a vlastníkem lesa – zadavatelem.

Hledisko ekonomické

Tento program samozřejmě zlepšuje ceny lesních výrobků. Zisk jednotlivých partnerů je rovnoměrně rozdělen mezi vlastníky a výrobce

s ohledem na jejich rozdílné potřeby. Vlastník, aby udržoval svůj les, výrobce pro obnovu mechanizace a výchovu kvalifikovaných sil (vzdělání, odbornost).

Hledisko lesnické a ochrany životního prostředí

Nezanedbatelný je dopad kvalifikace na valorizaci lesních porostů a pozemků. Rozšiřují se možnosti ve volbě skladby lesních porostů (kreativita), podporuje se společenský význam lesa.

Podle zahraničního tisku zpracoval Jan Uhlík, Lesní správa Telč

CO ZBÝVÁ DODAT?

LČR mají ve Stromovce svůj strom

V neděli, 24. června jsem měl milou povinnost zastupovat náš podnik na zajímavé akci. Uprostřed Stromovky, v prostoru označovaném „Pahorek“, se slavnostně otvíralo dětské hřiště. Tím se začal prakticky uskutečňovat stejnojmenný projekt občanského sdružení „Tři duby“ vypracovaný za účelem postupné revitalizace Stromovky. Náš podnik podpořil projekt poskytnutím 22 m³ dubových výřezů. Dubové kmeny byly na jaře roku 2000 vybrány na LS Šternberk. Pro pokročilé vegetační období však nebyly vytěženy. Nakonec bylo dříví dodáno na podzim z LS Prostějov.

Podle projektu mladého architekta Mgr. Michala Sedláka vznikly z dubových fošen a hranolů v truhlářské dílně firmy Garpen (zahradní architektura a služby) bytelné lavice a na rybníčku, který je součástí dětského hřiště, kotví dubový, nepotopitelný ponton. V prostoru dětského hřiště, na výměře asi 0,5 ha byly odstraněny přestárlé a nemocné stromy, zbylé stromy byly odborně prořezány a stromový inventář doplnilo několik lip.

Takto dokončený areál byl předán do užívání veřejnosti. Malé neformální slavnosti vedené v příjemné atmosféře se zúčastnili sponzoři akce, k nimž vedle společnosti Radiomobil zastoupené generálním ředitelem Dipl. Ing. Rolandem Gahlerem, patří náš podnik a dále významné

osobnosti, například senátor Václav Fischer, spisovatelka a malířka Eva Hütnerová, architekt Mgr. Michal Sedlák, zpěvačka Věra Špinarová. Obecenstvo tvořila asi stovka návštěvníků Stromovky.

V režii manželů Maurerových proběhlo nejprve představení projektu. Poté dostali slovo zástupci sponzorů, senátor Fischer, Eva Hütnerová a Monika Maurerová. Po krátkém vystoupení vložili do archy (schránky z dubových fošen o rozměrech 30x20x10 cm) poselství budoucím generacím. Poselství LČR tvořila organizační mapa podniku s vyznačenou lesní drážbou (dílo hradecké firmy T-MAPY, spol. s r. o.), informace o podniku a o původu dubových kmenů. Schránka byla vložena do měděného pouzdra, vodotěsně uzavřena, umístěna do jámy vykopané uprostřed hřiště a zakryta balvanem.

Slavnostní akt ukončilo označení nově vysazených lip malolistých tabulkou se jménem fyzické nebo právnické osoby, která finančně přispěla na projekt Pahorek. Na jedné z patnácti lip je od 24. června roku 2001 tabulka s logem a názvem našeho podniku.

JD

Košť oskerušovice

Úrodný kraj moravského Slovácka je vedle pěstování vína významný také výskytem vzácného jeřábu oskerušy (*Sorbus domestica*). Tento strom se vyskytuje jak v lesních porostech, tak zejména mimo les. Během svého života zde poskytuje blahodárný stín a dále plody, které se konzumují buďto syrové, nebo po dalším zpracování sušené či jako pálenka - oskerušovice. Oskerušy však během posledních desetiletí výrazně ubylo. Proto se v posledních letech staly předmětem zájmu několika občanských sdružení, která se rozhodla uspořádat v březnu 2002 v Kulturním domě ve Strážnici první (světový) košť oskerušovice. Součástí akce má být také prezentace dosavadních zkušeností s pěstováním tohoto druhu apod. Máte-li vzorek (cca 0,5 l), nebo víte o někom, kdo tento nápoj vyrábí či vlastní, kontaktujte organizátora:

Vít Hrdoušek,
tel. 0631/337707,
E-mail: hrdousek@c-box.cz

Závod ve střelbě malorážkou

Na střelnici v Adolfovicích u Jeseníku se dne 16. června 2001 uskutečnil sériový závod ve střelbě malorážkou. Organizátorem akce bylo Myslivecké sdružení „Bělá pod Pradědem“, účastníky pak členové pořadajícího MS a pracovníci Lesů ČR, s. p., Lesní správy Jeseník. Střílelo se na tři lovecké terče - srnec, divočák, tetřevka - na vzdálenost 50 m vždy 3x5 nábojů v čase 15 minut. Z celkového počtu 21 přihlášeného střelce obsadil první místo Ing. Vítězslav Pánek (dosáhl 385 bodů ze 450 možných), druhé místo p. Jan Eliáš (354 b.), oba revírníky LS Jeseník. Třetí místo zůstalo členu pořadajícího MS p. Jurgenu Reinoldovi (349 b.). Dobrá nálada s přáním, aby tento závod nebyl prvním a současně posledním v řadě, doprovázela účastníky po celou dobu závodu.

Ing. Jaromír Latner, CSc., lesní správce

Nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

Lesnické fórum

Sborník hlavních referátů a diskuse ze třetího jednání Lesnického fóra na téma „Vliv zahraničních zkušeností na změny v lesním hospodářství České republiky“ v Kostelci n. Č. l., 23. a 24. 11. 2000.

Vyd. Lesnická práce, s. r. o., Kostelec n. Č. l., 2001, v edici Lesnická práce pro lesní hospodářství (darováno technické knihovně LČR HK)

Seminar on Valuation of Forest Goods and Services (Seminář o hodnocení lesního majetku a služeb)

Sborník ze semináře v Opočně, 19. - 21. 11. 2000.

Vyd. VÚLHM Jiloviště-Strnady, 2001 (darováno technické knihovně LČR HK)

Podrostní způsob hospodaření na živných stanovištích s využitím přípravy půdy

Sborník a venkovní pochůzka z celostátní konference se zahraniční účastí v Hynčicích u Krnova, 29. - 30. 6. 2001.

Vyd. Česká lesnická společnost, pobočka při OI LČR Krnov, 2001 (přiděleno technické knihovně LČR HK)

Lesy České republiky, s. p.: Výroční zpráva 2000

Vyd. LČR, s. p., Hradec Králové, 2001 (přiděleno technické knihovně LČR HK)

SILVAMIX

- moderní hnojivo pro lesní hospodářství Lubomír Kubelka

Nosné téma publikace představují podrobnosti o užitných vlastnostech hnojiv řady SILVAMIX a jejich aplikacích v lesnické praxi. Souhrn prakticky orientovaných zkušeností s hnojivy řady SILVAMIX je kompletován ve stručných bodech, zahrnutých v tzv. „Doporučeních pro lesnickou praxi č. 1 až 4“. Záměrem autora bylo podělit se se svými dosavadními zkušenostmi s obnovou lesa v imisních oblastech Krušných hor. Přáním autora je, aby tato publikace poskytla provozním lesníkům na všech stupních řízení náměty na realizaci melioračních opatření v hospodářské praxi.

Vyd. Lesnická práce, s. r. o., Kostelec n. Č. l., 2001, ve sbírce Lesnická knihovna, v edici Pěstování lesa (darováno technické knihovně LČR HK)

Atlas poškození lesních dřevin

(z německého vydání Farbatlas Waldschäden z roku 1995)

Günter Hartmann, Franz Nienhaus a Heinz Butin

Atlas sestavený významnými německými odborníky uživateli umožňuje určit podle viditelných příznaků příčinu poškození u 16 rodů, resp. druhů, nejčastěji pěstovaných lesních stromů. Autoři vybrali 231 hospodářsky významných, častých nebo nápadných chorob, mezi nimi i novodobá komplexní onemocnění. Jsou popsána poškození infekcemi (hub, bakterií, virů), živočišnými škůdci, extrémní počasí, nedostatkem živin, imisemi, posypovými solemi a herbicidy, ale také hniloby dřeva a další poškození vně i uvnitř kmenů. U každého rodu je v úvodním klíči přehledně popsáno možné poškození na jednotlivých částech stromu, hlavní část tvoří barevné fotografie (celkem přes 500 obrázků) a doplňující textový popis poškození. Srovnáním textové a obrazové části lze snadno a přesně určit původ poškození. Formát knihy usnadňuje její použití přímo v terénu.

Vyd. Nakladatelství Brázda, s. r. o., Praha, 2001 (zakoupeno u Lesnické práce, s. r. o., v Kostelci n. Č. l. pro technickou knihovnu LČR HK)

Jiří Uhlíř